Redacţiunea Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mesei Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése luni 6 fl., Pe trei luni 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorî.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 263. Braşovŭ, Joi, 28 Noemvre (10 Decemvre). 1891.

Braşovŭ, 27 Noemvre st. v.

Numai unŭ condeiu ca alŭ lui Mollière ar puté sĕ descrie corupţiunea stărilorŭ de astădĭ dela noi; în viéţa publică a patriei nóstre progreséză paralelŭ abusurile de pe vremea lui Napoleonŭ alŭ III-lea şi cele din republica nord-americană, alŭ căreia moralŭ politicŭ se marchéză în devisa: *alŭ învingĕtorului este prada!*

Nicĭ-odată din sînulŭ bărbaţilorŭ politicĭ maghiarĭ nu s'a putută audi unŭ adevĕrŭ mai mare, de cum este adevĕrulŭ esprimatŭ în cuvintele de mai susŭ, pe carĭ le-a rostitŭ contele Apponyi dilele trecute în adunarea dela Mişcolţŭ.

Fost'a recunoscutŭ acestŭ înfricoşatŭ adevĕrŭ şi din partea altorŭ bărbaţĭ politicĭ ai naţiunei maghiare, ba în pressă şi în parlamentŭ amŭ audităţ nu numai odată vocĭ puternice ridicându-se în contra acestorŭ miserabile stărĭ de lucrurĭ şi cerêndŭ îndreptarea lorŭ; dér tóte aceste ţipete nimicŭ nu folosescŭ. Sistema politică de astădĭ numai o cale cunósce — este calea prăpastiei, şi pentru cei ce au apucatŭ pe acéstă cale, nu mai e scăpare.

Acéstă miserabilă cale, pe care progreséză cu unŭ avêntŭ totŭ mai turbatŭ bărbaţii politicĭ maghiarĭ, atrăgêndŭ în urma lorŭ legióne de individĭ uşuraticĭ — este calea maghiarisărei. Aci este a se căuta adevĕrata sorginte a fărădelegilorŭ, de carĭ geme astădĭ ţéra, aci este isvorulŭ demoralisaţielorŭ şi de aci provine acea corupţiune a stărilorŭ de astădĭ din Ungaria, despre care a disŭ contele Apponyi, că numai unŭ condeiu ca alŭ lui Mollière ar puté fi în stare, sĕ o descrie.

In numele maghiarisărei se comitŭ astădĭ tóte şi se iértă tóte. Comitatele suntŭ date pradă pe mâna unorŭ individĭ fără simţŭ de umanitate şi fără consciinţă, carĭ ocrotiţĭ sub firma inviolabilă a maghiarisărei, comitŭ în socotéla cetăţenilorŭ nemaghiarĭ fărădelegile cele mai criminale, deschidŭ porţĭ libere abusurilorŭ şi provócă stărĭ anarchice din cele mai condamnabile.

Aceste fatale instrumente de prigonire şi terorisare ale guvernului au ajunsŭ aşa departe cu cutezanţa lorŭ, încâtŭ prin intrigĭ şi corupţiunĭ au începutŭ sĕ se ingereze acum şi sĕ conturbe chiar şi funcţionarea normală în organismulŭ bisericei nóstre.

Ca o ilustraţiune a celorŭ dise aci ne póte servi şi casulŭ dela Cenadulŭ unguréscŭ, unde după cum vedemŭ din raportulŭ, ce-lŭ avemŭ înaintea nóstră, totŭ organele administraţiunei unguresci au fostŭ, carĭ au provocatŭ demoralisaţia, au vîrîtŭ în organismulŭ bisericei românescĭ elemente corupte din sînulŭ lorŭ, au protegiatŭ pe cei defraudanţĭ şi la urmă au provocatŭ îngrijitórele stărĭ anarchice, ce domnescŭ adĭ în mijloculŭ acestui bravŭ poporŭ românŭ.

Ne aducemŭ aminte, că totŭ organele administraţiei unguresci au fostŭ amestecate şi în casulŭ înfricoşatŭ alŭ vĕrsărei de sânge din Feldru, ce s'a întêmplatŭ anulŭ trecutŭ şi căruia au cădutŭ jertfă viéţile atâtorŭ Românĭ, fără ca — pe câtŭ scimŭ noi — sĕ fi fostŭ trase la rĕspundere, după cum au meritatŭ.

Urditorii acestorŭ stărĭ anarchice însĕ sĕ nu crédă, că protegiarea abusurilorŭ în detrimentulŭ Nemaghiarilorŭ nu se va rĕsbuna amarŭ şi asupra poporului lorŭ. Deschisă fiindŭ odată pórta fărădelegilorŭ, nu va mai puté rĕmâné scutită de lovitura acestora nicĭ însu-şĭ poporulŭ maghiarŭ, a căruia esclusivă fericire o urmărescŭ ei. N'a rĕmasŭ elŭ nicĭ până acum pe deplinŭ scutitŭ de urmările acestorŭ stărĭ de corupţiune, căcĭ dóră la elŭ se referŭ lamentările contelui Apponyi, a căruia inimă scimŭ, că nu bate pentru noi şi nu din durere faţă cu noi a pronunţatŭ elŭ ieremiadele dela Mişcolţŭ.

Ar fi timpulŭ supremŭ, ca acestorŭ stărĭ de lucrurĭ sĕ li-se pună o stavilă. Acéstă stavilă însĕ nu se va puté pune, până nu se va renunţa mai întâiu la idea maghiarisărei violente, care a adus ţéra la starea de corupţiune de adĭ.

Adunarea generală a Ligei.

(Raportŭ specialŭ alŭ „Gaz. Trans.")

Bucurescĭ, 25 Noemvre v. 1891.

Adunarea generală de tómnă a secţiunei centrale a Ligei din Bucurescĭ s'a ţinutŭ ierĭ la órele 2 p. m. în Aula Universităţii. Adunarea era numĕrósă şi presidată de d-lŭ *V. Maniu*, preşedintele comitetului esecutivŭ alŭ Ligei centrale.

Raportulŭ despre activitatea Ligei a fostŭ cetitŭ de d-lŭ *I. Lupulescu* în cursŭ de $^3/_4$ de césŭ. Acestŭ raportŭ, aplaudatŭ furtunosŭ în tóte amĕnuntele sale, vorbesce despre istoriculŭ mişcărei în ţéră, despre înfiinţarea şi consolidarea secţiunilorŭ din ţéră, despre activitatea Ligei în străinĕtate şi despre resultatele ei de până acuma. Părţile privitóre la agitaţiunile purtate în Europa suntŭ mai alesŭ interesante. Raportulŭ espune punctŭ de punctŭ tóte succesele obţinute înafară, relevă greutatea uriaşă a Ligei de a forma o nouă opiniune publică în Europa în favórea Românismului, stândŭ vecinicŭ faţă în faţă cu condeele plătite şi maiestre în perfidiă ale birourilorŭ oficióse maghiare. Cestiunea română a fostŭ discutată în presă, la tribună, la petrecerĭ, la serbărĭ, la congrese, în parlamente în Europa. Celŭ mai mare resultatŭ de până acum alŭ Ligei, este solidaritatea naţională a Românismului! Raportulŭ încheiă cu cuvintele: şi unŭ ultimŭ cuvêntŭ va trebui sĕ rĕsune vecinicŭ în inimele şi gândirea întregului poporŭ românescŭ. Acestŭ cuvêntŭ este: *stăruinţă în muncă, credinţă în isbândă.*

D-lŭ Dr. *Istrati* ia cuvêntulŭ şi aducêndŭ elogii devotamentului celorŭ, carĭ au lucratŭ pentru succesele obţinute, propune ca raportulŭ sĕ fiă tipăritŭ şi tradusŭ şi în alte limbĭ şi rĕspânditŭ în tótă Europa, ér d-lui Lupulescu adunarea îi esprimă mulţumirile sale în unanimitate pentru stăruinţa şi însufleţirea cu care a condusŭ lucrările.

D-lŭ cassierŭ *Gr. T. Brătianu* în mijloculŭ celei mai marĭ liniştĭ, espune starea financiară a Ligei. Compară alte societăţĭ existente în ţéră şi constată, că cele mai multe, cu scopŭ înaltŭ şi ele, n'au putută sĕ adune unŭ capitalŭ în 10 ani, câtŭ capitalŭ a adunatŭ secţiunea centrală a Ligei în 10 lunĭ numai. După o espunere de mai bine de două óre, a manipulării banilorŭ şi a cheltuelilorŭ şi a scopului, pentru care s'a cheltuitŭ, D-lŭ Brătianu cu lacrimile în ochĭ sfĕrşesce, apelândŭ mai întéiu la Ardelenĭ din ţéră, carĭ în majoritatea casurilorŭ s'a arĕtatŭ indiferenţĭ pentru Ligă „uitândŭ cum duşmaniĭ storcea mĕduva fraţilorŭ şi părinţilorŭ lorŭ." Mulţĭ dintre cei de faţă emoţionaţĭ, varsă lacrimĭ în faţa acestei odrasle mândre a familiei marĭ Brătianu şi tunetele de aplause acoperŭ cele din urmă accente de iubire nestinsă pentru neamulŭ românescŭ ale d-lui Brătianu.

D-lŭ *I. R. Goga* mulţumesce provedinţei, că Liga a avutŭ fericirea de a găsi unŭ caracterŭ atâtŭ de mare şi o inimă atâtŭ de patriotică în conducerea celei mai delicate sarcinĭ a Ligei. D-lŭ censorŭ *S. Perieţiénu* — Buzĕu, şi d-lŭ censorŭ *I. Bianu* îşĭ depunŭ raportulŭ despre corecta administrare a fondurilorŭ Ligei. Eĭ cerŭ, ca adunarea sĕ aprobe raportulŭ casarului, ceea ce adunarea face în unanimitate, votândŭ şi o moţiune de încredere şi de recunoscinţă d-lui Brătianu.

La ordinea dilei urmară propunerile. D-lŭ I. Mihalcea propune, ca adunarea sĕ alégă o comisiune, care sĕ facă o listă de toţĭ Ardelenii din Bucurescĭ, sĕ-i inscrie în Ligă, ér décă vorŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(19)

Cerşitórea dela Ponts des Arts.

Novelă de Vilhelm Hauff; trad. de *Cornel Scurtu*.

Omulŭ cu o cultură mai înaltă are în astfelŭ de momente o superioritate faţă de omul brutalŭ, care, răpitŭ de furiă şi neprecugetare, nu e sigurŭ, ce sĕ încépă. O privire asupra Iosefei, care palidă, tremurândă şi fără a dice o singură vorbă, şedea pe banca de muschiu, îlŭ convinse pe Fröben, că ce e de făcutŭ aicĭ. Elŭ îĭ oferĭ braţulŭ şi o duse afară din foişorŭ spre castelŭ. Baronulŭ îĭ privi cu furiă; tocmai avea de gândŭ sĕ chieme pe servitorii sĕi, pentru ca sĕ împlinéscă ameninţarea, dér téma, de a-'şĭ mări mai multŭ ruşinea sa, îlŭ reţinŭ. Elŭ alergă în salonulŭ, unde zăcea Iosefa pe o sofă, ascundêndu-şĭ faţa ei în perinĭ şi unde şedea Fröben la ferésträ perdutŭ în gândirĭ. Baronulŭ se preumbla prin sală înjurândŭ şi blăstĕmândŭ; elŭ se blăstĕma pe sine însuşĭ, că şi-a legatŭ viéţa sa de o astfelŭ de femeiă. „Nu va mai fi dreptate în ţéră, décă nu mĕ voiu puté scăpa de ea!" strigă elŭ. „Ea a arĕtatŭ unŭ atestatŭ de botezŭ falsŭ şi a minţitŭ; s'a datŭ de egală în nascere cu mine, cerşitórea, căsĕtoria acésta e nulă şi nevalabilă!"

— „De sigurŭ, că acesta ar fi lucrulŭ celŭ mai cuminte", îlŭ întrerupse Fröben: „acum vine vorba, după cum o vei lua afacerea, ca sĕ nu te blamezĭ mai tare."

— „Ha, d-le!" strigă baronulŭ în mânia sĕlbatică. „Iţĭ baţĭ jocŭ încă de mine, după ce prin obrăznicia d-tale mi-ai adusŭ asupra capului acéstă ruşine? Urméză-mĭ, pentru despărţirea nóstră nu avemŭ de lipsă de assise; acésta sé póte face îndată. Urméză-mĕ!"

Iosefa, care înţelese vorbele aceste, sărĭ în susŭ; se aruncă în genunchĭ înaintea furiosului baronŭ, îlŭ conjură ca sĕ-şĭ îndrepte mânia lui numai asupra ei, căcĭ amiculŭ sĕu e cu totulŭ nevinovatŭ; ea-'i arĕtă biletulŭ din mâna sa, pe care îlŭ recunoscŭ, ea se jură, că Fröben numai astădĭ a aflatŭ cine este ea. Dér tinĕrulŭ întrerupse rugarea ei, o ridică în susŭ, şi o conduse îndĕrĕtŭ la sofă. „Sunt obicinuitŭ", dise elŭ cu sânge rece către baronulŭ, „la astfelŭ de afacerĭ sĕ-mĭ facŭ arangiamentele, şi tu vei face bine, sĕ mĕ laşĭ sĕ le facŭ. Mai înainte de tóte femeia ta va eşi din castelŭ, căcĭ nu vréu sĕ o mai lasŭ sĕ şédă aicĭ, când nu voiu mai fi eu aicĭ, ca sĕ o apĕrŭ de maltratările tale."

— „Tu tractezĭ aicĭ ca în casa ta", rĕspunse baronulŭ rêdêndŭ de mânia; „totuşĭ madama a fostŭ mai înainte proprietatea ta, pe aci eram sĕ uitŭ; unde sĕ fiă dusŭ dulcele îngerŭ? Intr'unŭ asilŭ de sĕracĭ, într'unŭ spitalŭ, séu în prima casă publică, pentru ca sĕ-şĭ continue meseria?"

Fröben nu-lŭ asculta; elŭ se întórse spre Iosefa: „Locuesce încă contesa în vecinătate?" întrebă elŭ, „credĭ că vei afla pentru câteva dile găzduirea acolo?"

— „Voiu merge la ea", şopti ea.

— „Bine; Faldner va avé bunĕtatea de a te duce până acolo cu trăsura, acolo aştéptă sĕ vedĭ cum se vorŭ desvolta lucrurile; vei vedé că óre elŭ va recunósce, că a avutŭ nedreptate, séu că va străui sĕ se desparţă de d-ta."

34.

Iosefa plecase la contesa, amiculŭ o sfătuise, că ajungêndŭ la dênsa, sĕ-i spună că îi va face o visită de câte-va dile şi în timpulŭ acesta îi va da veste despre posiţiunea amicului sĕu, şi de va fi cu putinţă, sĕ-lŭ induplece sĕ se împace cu ea. „Nu", strigă ea cu pasiune, coborându-se de pe terasă spre trăsură, „în casa acésta nu mĕ voiu mai întórce nicĭodată, pentru vecinicié întorcŭ spatele acestorŭ ziduri. Crede-mĕ, o femeiă póte suporta multe, am trebuitŭ sĕ suferŭ multŭ timpŭ, şi inima mea de multe-orĭ credeamŭ că mi-se rupe, dér astădĭ m'a ofensatŭ prea tare, încâtŭ sĕ-lŭ mai potŭ erta. Şi de-ar trebui sĕ mĕ întorcŭ éraşĭ la Pont des Arts, sĕ cerşescŭ dela ómenĭ câteva centime, mai bine o voiu face acésta, decâtŭ sĕ mai suferŭ tractarea umilitóre din partea acestui bărbatŭ brutalŭ. Tatălŭ meu a fostŭ unŭ oficerŭ stimatŭ alŭ Franciei, fiica sa nu póte a se dejosi a fi servitórea unui Faldner."

Tinĕrulŭ după plecarea ei, scrise câteva epistole şi era tocmai ocupatŭ cu arangiarea neînsemnatului sĕu bagagiu, când Faldner intră în odaiă. Fröben îlŭ privi cu mirare şi aştepta noue atacurĭ şi isbucnirĭ ale mâniei sale. Acela însĕ dise: „Credŭ, că ou altŭ cetesoŭ

refusa, sĕ fiă *proscrişĭ.* Acéstă propunere, primită cu aplause unanime, fŭ combătută de d-lŭ profesorŭ univ. Dr. Istrati. Regretă, că Ardeleniĭ au uitatŭ suferinţele amare ale fraţilorŭ şi părinţilorŭ lorŭ, dér crede, că e destulŭ a apela la dênşiĭ şi fără presiune, căcĭ în sfârşitŭ a-i face mai bunĭ, decâtŭ suntŭ, nu e cu putinţă nicĭ prin forţă.

Se propune apoi scóterea unui organŭ alŭ Ligei, ér adunarea însărcinéză pe comitetŭ cu studiarea cestiunei. In sfîrşitŭ d-lŭ Mehedinţĭ propune o telegramă de mulţumire şi recunoscinţă d-lorŭ Bonghi, Imbriani şi Menotti Garibaldi pentru sprijinulŭ mare ce l'au datŭ la congresulŭ de pace în votarea moţiunei d-lui Fleva, privitóre la principiul de naţionalitate. Propunerea e primită cu însufleţite aplause.

Ordinea ḑilei fiind eshauriată, d-lŭ Maniu mulţumesce membrilorŭ adunaţĭ pentru patriotismulŭ lorŭ luminatŭ şi pentru ordinea şi seriositatea impunătóre, cu care s'au ţinutŭ desbaterile. In aplausele călduróse ale mulţimei, ridică şedinţa.

Acésta e una dintre cele mai frumóse adunărĭ ale Ligei. Spiritele înălţate ale celorŭ ce au luatŭ parte la dênsa au pecetluitŭ lucrarea începută prin seriositatea, demnitatea şi patriotismulŭ lorŭ caldŭ.

Herendescianulŭ.

CRONICA POLITICĂ.

— 27 Noemvre (9 Dec.)

— După cum este informatŭ „Budapester Tagblatt“, câţiva dintre membri partidei guvernului **vorŭ aduce în discusiune**, cu ocasia desbaterei în cameră a legei recruţilorŭ, **votulŭ sensaţionalŭ alŭ delegaţiunei ungare**. Se vede dér, continuă numita fóiă, că guvernulŭ maghiarŭ a făcutŭ în timpulŭ din urmă astfelŭ de esperienţe în Viena, carĭ i-lŭ constrîngŭ, sĕ aducă de nou în discusiune cestiunea limbei şi apoi sĕ voteze încredere ministrului de rĕsboiu în dieta ungară, fiindcă majoritatea delegaţiunei ungare n'a arătatŭ o atitudine amicală faţă de baronulŭ Bauer. E caracteristicŭ pentru situaţiune, încheiă fóia apponyistă, că organele guvernamentale presentă lucrulŭ, ca şi când deputaţii liberalĭ, carĭ au votatŭ în delegaţiunĭ pe lângă proiectulŭ de resoluţiune alŭ lui ' Abràyi, nu au sciutŭ ce votéză.

— Ḑiarulŭ din Londra „St. James Gazette“, publică următórea **întrevedere**, ce a avut'o unŭ *senatorŭ francesŭ*, pe la finea lunei lui Augustŭ, cu **Ţarulŭ Rusiei**. „In Rusia“, ḑise Ţarulŭ „se află încă despotismulŭ. Elŭ forméză *quintesenţa domniei mele.* Elŭ este însĕ în armoniă cu spiritulŭ naţiunei. Eu înţelegŭ o republică, care are unŭ guvernŭ sincerŭ. Inţelegŭ o monarchiă absolută. Dér nu înţelegŭ *o monarchiă representativă.* Acesta e unŭ sistemŭ de guvernare plinŭ de *înşelăciune, minciună* şi *corupţiune.* Mai bine mi-aşĭ însuşi sistemulŭ chinezŭ de guvernare, decâtŭ unŭ astfelŭ de sistemŭ. Moşulŭ meu, Ţarulŭ Nicolae, a fostŭ unŭ suveranŭ representativŭ în Polonia, şi lumea scie, câtŭ l'a costatŭ de multŭ, ca sĕ se acomodeze cu cerinţele acelui sistemŭ ruşinosŭ de guvernare, sĕ cumpere voturĭ, sĕ corupă consciinţele, pe unulŭ sĕ-lŭ amăgéscă, ér pe altulŭ sĕ-lŭ înşele. Eu despreţuescŭ asemenea mijlóce, mulţămescŭ însĕ lui Dumneḑeu, că sistemul acesta detestabil a fostŭ desfiinţatŭ. *Eu nu voiu fi nicĭ-odată unŭ domnŭ constituţionalŭ.* Nu mĕ potŭ învoi, ca sĕ domnescŭ cu intrigă şi înşelăciune.“ — Numita fóiă garantéză autenticitatea acestei întrevederĭ.

— Despre **atrocităţile din China** sosescŭ nouĕ scirĭ. „Pol. Corr“ spune, că au ajunsŭ deja gradulŭ supremŭ şi e neapĕratŭ de lipsă, ca puterile europene sĕ se hotăréscă la o acţiune cumună. Opinia publică englesă sprigenesce acéstă ideiă, dér cercurile guvernamentale se pare că nu-sŭ aplecate a sprigini pe Francia în intenţiunile ei şi e de temutŭ, că esemplulŭ Angliei î-lŭ va urma şi alianţa triplă. Intre astfelŭ de împrejurărĭ, Francia va fi nevoită sĕ îndrumeze pe comandanţii flotelorŭ sale de-a apĕra pe creştinii aflătorĭ în China. Deja delegaţii Franciei şi Rusiei au sositŭ în Peking şi vorŭ cere audienţe la împĕratulŭ cu condiţia, sĕ-i priméscă cu cinstea cuvenită, ér nu ca pe nesce vasalĭ

— Ḑiarulŭ „Kölnische Ztg“ află din Sofia, că **sobrania bulgară**, va vota în una din şedinţele sale o rentă anuală fostului principe alŭ Bulgariei, Alexandru de Battenberg (conte Hartenau). Deputaţiĭ, carĭ vorŭ sprigini acésta propunere speră, că principele Alexandru de Battenberg va primi acésta donaţiune, ca o dovadă de recunoscinţă din partea poporului bulgarŭ. Suma acestei rente anuale încă nu e stabilită.

— In şedinţa din 7 Decemvre a **camerei italiene**, depuse ministrulŭ di Rudini proiectulŭ pentru încheiarea tractatelorŭ comerciale cu Austro-Ungaria şi Germania. După aceea se începù desbaterea asupra următórei moţiunĭ subscrisa de deputatulŭ *Curioni* şi de alţĭ 10 deputaţĭ: „Camera luândŭ la cunoscinţă declaraţiunile guvernului şi aprobândŭ politica internă şi bisericéscă a acestuia, trece la ordinea ḑilei.“ Desbaterea asupra acestei moţiunĭ a fostŭ furtunósă. La ea au luatŭ parte deputaţii Cavalotti, Marinuzzi, Imbriani, Zanardelli etc. In fine moţiunea *fù primită cu 248 contra 92 voturĭ.* Şedinţa se închise la 8 óre séră.

— Ḑiarulŭ din Petersburg „Kraj“ anunţă, că s'a făcutŭ o deplină înţelegere cu **curia romană** privitorŭ la numirea metropolitului romano-catolicŭ pentru tóte bisericele rom.-cath. din imimperiulŭ rusescŭ. Ca metropolitŭ a fostŭ alesŭ apiscopulŭ de Zytomis, Kozlowski.

SCIRILE ḐILEI.

— 27 Noem. (9 Decem.)

Parastasŭ. Duminecă, în 6 Decemvre n. c. s'a împlinitŭ unŭ anŭ de când a rĕposatŭ fericitulŭ *Antoniu de Mocsonyi.* In amintirea acestei ḑile s'a sĕvêrşitŭ unŭ parastasŭ în capela cetăţenilorŭ românĭ, fiindŭ de faţă şi domnulŭ *Zeno de Mocsonyi* alŭ căruia fiu — nepotŭ alŭ decedatului — frecuentéză şcólelele romăue de-aicĭ. La serviţiulŭ divinŭ au luatŭ parte parochienii şi membri inteligenţei române locale. S'a ţinutŭ unŭ necrologŭ şi s'a împărţitŭ milosteniă la sĕracĭ.

***

„Magyar Egyesület“ reuniunea de maghiarisare din Budapesta a fostŭ aprobată de ministrulŭ de interne, şi în şedinţa constituantă dela 5 Decemvre şĭ-a alesŭ comitetulŭ esecutivŭ, care a datŭ unŭ apelŭ către toţĭ membrii reuniunei. In apelulŭ acesta se cuprindŭ şi cele *ḑece poruncĭ* ale acestui nou „Kulturegylet“. Etă ce ḑicŭ „patrioţii“ reunioniştĭ în aceste ḑece poruncĭ: 1) Sĕ ne sprijinimŭ unii pe alţii în servirea causei sfinte. 2) Unde numai se póte sĕ vorbimŭ unguresce şi sĕ ne nisuimŭ, ca fiăcare cetăţénŭ cunoscĕtorŭ alŭ limbei maghiare sĕ facă asemenea. 3) Sĕ ţinemŭ deşteptŭ spiritulŭ publicŭ patrioticŭ şi conscienţa naţională. 4) Sĕ sprijinimŭ pressa maghiară, literatura şi arta. 5) Incâtŭ se póte sĕ încungiurămŭ cetirea foilorŭ strĕine. Sĕ nu le abonămŭ. Cu trupŭ şi sufletŭ sĕ influinţămŭ într'acolo, ca în localurĭ publice, sĕ nu se prenumere decâtŭ foile locale maghiare. 6) Sĕ nu tocmimŭ lucrurĭ decâtŭ la acei industriaşĭ şi numai în astfelŭ de ateliere, unde firma, serviciulŭ, corespondenţa şi contulŭ se facŭ esclusivŭ unguresce. 7) In ospiţii germane sĕ nu umblămŭ. 8) Sĕ nu primimŭ liste de bucate nemţescĭ. Sĕ pretindemŭ în otele şi cafenele serviciu unguresců. 9) Fiăcare dintre noi sĕ se facă *apostolulŭ maghiarisărei.* Décă vomŭ surprinde orĭ şi unde apariţii antimaghiare, sĕ facemŭ cunoscutŭ acésta neamânatŭ preşedintelui reuniunei. 10) Fiăcare dintre noi sĕ câştige celŭ puţinŭ câte unŭ nou membru. — Aşa glăsuescŭ „patrioţii“ dela „Magyar Egyesület“. Faţă cu acéstă atidudine cutezată şi provocătóre, noi nu putemŭ ḑice altŭ ceva, decâtŭ ce-amŭ mai ḑisŭ alte-orĭ, adecă: programulŭ, ce şi l'a luatŭ societatea de maghiarisare din Budapesta, sĕ fiă programulŭ nostru alŭ tuturora, dér în sensŭ românescŭ; adecă, limba maghiară sĕ n'o vorbimŭ, ḑiare unguresci în casele nóstre sĕ nu suferimŭ, în prăvălii şi în localurĭ publice cu firme unguresci sĕ nu intrămŭ, în societăţĭ unguresci sĕ nu ne amestecămŭ etc.

***

Corône eterne pentru iubiţii rĕposaţĭ. D-na Susana Andreiu Mureşianu trimite cu ocasiunea parastasului celebratŭ, drept corónă pe mormêntulŭ fiicei sale *Eleonora* preoteasă *D. Blaga*, cincĭ florinĭ la fondulŭ iubiţilorŭ rĕposaţĭ, menitŭ pentru ajutorarea şcolarilorŭ românĭ sĕracĭ; primirea acestorŭ banĭ prin acésta se chitéză cu mulţămită. — *Comitetulŭ parochialŭ.*

***

In institutulŭ bacteorologicŭ alŭ d-lui Dr. *Babeş*, au fostŭ în tratamentŭ în luna lui Septemvre 43 persóne şi cu 24 remase din luna lui Augustŭ facŭ 67, dintre carĭ 50 din România, 10 din Bulgaria şi Rumelia, 4 din Austria, 2 din America şi 1 din Francia. Toţĭ au fostŭ vindecaţĭ.

***

Cu privire la mórtea şi inmormêntarea ex-împĕratului Braziliei, Don Pedro, se telegraféză din Parisŭ următórele: Colonelulŭ Chainoin a fostŭ sĕ presinte contesei d'Eu, fiica împĕratului, condolenţele d-lui Carnot. Ministrulŭ Brasiliei a telegrafatŭ la Rio de Janeiro, pentru a întreba, décă trebue sĕ asiste la înmormêntarea lui Don Pedro. Corpulŭ lui Don Pedro a fostŭ îmbalsamatŭ şi expusŭ; multe persóne s'au dusŭ sĕ-lŭ védă. Inmormêntarea se va face la biserica Madelenei. Onorurile militare se vorŭ face conformŭ obiceiului urmatŭ în casŭ de mórte pe teritoriulŭ francesŭ a orĭ-cărui suveranŭ amicŭ.

***

Unŭ sculptorŭ şi auritorŭ românŭ în Bucovina. Cetimŭ în „Gaz. Buc.“: Din incidentulŭ sfinţirii bisericei gr. or. din Cuciurulŭ mare am amintitŭ şi de lucrarea solidă a sculptorului şi auritorului Ioanŭ *Pişlea.* Deórece acesta e *uniculŭ* românŭ în Bucovina, care se ocupă cu acéstă meseriă, ne ţinemŭ de datorinţă, de a întra mai deaprópe în descrierea persónei acestui artistŭ tînĕrŭ şi de bune speranţe. Ioanŭ Pişlea s'a născutŭ în Bozoviciŭ în Bănatŭ la 8 Octomvre 1869. După absolvarea claselorŭ inferióre ale şcólai medii, prima instrucţiune în acéstă artă a primit'o în Timişóra la sculptorulŭ, strugarulŭ şi auritorulŭ Franciscŭ Weigl. In decursulŭ instrucţiunii sale, elŭ a primitŭ pentru lucrările sale espuse la anulŭ 1886 în Timişóra medalia

---

mai multŭ acele nefericite rêndurĭ, pe carĭ le aflaiu adĭ la prânḑŭ în odaia ta, cu atâtŭ mai multŭ vĕdŭ, că tu eştĭ nevinovatŭ în istoria acésta miserabilă, adecă, că tu mai înainte n'ai sciutŭ nimicŭ, şi n'ai cunoscutŭ persóne; că am aflatŭ pe femeia mea în braţele tale, acésta ţi-o iertŭ, căcĭ acea persónă a încetatŭ de a mai fi a mea, când ţi-a scrisŭ acea epistolă nebună.“

— „Faţă cu raporturile nóstre de mai nainte, e după dorinţa mea“, rĕspuse Fröben, „décă tu privescĭ astfelŭ afacerea, ca sĕ potŭ vorbi cu tine linişţitŭ asupra Iosefei. Mai întêiu de tóte, pe cuvêntulŭ meu de onóre; că între ea şi mine pănă adĭ la prânḑŭ, nicĭ mai înainte, nu s'a întêmplatŭ ceva, ce sĕ fiă defavorabilŭ pentru onórea ei, că ea a fostŭ sĕracă, că a fostŭ silită sĕ céră ajutorulŭ ómenilorŭ —“

— „Nu, spune mai bine, că a cerşitŭ“, strigà Faldner, iritatŭ, „şi că umbla nóptea pe strade şi pe podurile capitalei pentru ca sĕ capete banĭ, încă de atuncĭ aşĭ fi pututŭ sĕ-i facŭ cunoscinţă mai de aprópe, eram în cursulŭ scenei mişcătóre, pe Pont des Arts. Ba, chiar décă îţĭ credŭ tóte, totuşĭ suntŭ insultatŭ, familia Faldner şi o cerşitóre!“

„Tatălŭ şi mama ei erau din familiă bună“.

— „Fabule, poveştĭ! Am lăsatŭ sĕ mĕ prinḑă; totŭ aşa de bine puteam sĕ mĕ căsĕtorescŭ cu o chelneriţă din birtŭ, décă ar avé în insigniile ei familiare unŭ paharŭ de bere şi ar aduce unŭ atestatŭ falsŭ despre nascerea ei!“

— „Acésta e în ochii mei unŭ lucru neînsemnatŭ în cestiunea acésta; lucrulŭ principalŭ este, că tu dela începutŭ ai tractat'o pe Iosefa ca pe o servitóre, nu ca pe soţia ta; ea nu te putea iubi; nu vĕ potriviţĭ unulŭ cu altulŭ“.

— „Acésta e o vorbă adevĕrată“, rĕspunse baronulŭ, „noi nu ne potrivimŭ unulŭ cu altulŭ, baronulŭ de Faldner şi o cerşitóre nu se vorŭ puté potrivi unulŭ cu altulŭ nicĭ-odată. Şi acum mĕ bucurŭ fórte tare, că am urmatŭ de capulŭ meu şi am tractat'o astfelŭ, n'a meritatŭ mai multŭ. Indată am şi ḑisŭ, că are în sine ceva ordinarŭ.“

Acéstă mojiciă îlŭ revoltà pe tînĕrulŭ Fröben, elŭ voì sĕ-i rĕspundă cu cuvinte rele, dér se stăpânì, pentru ca sĕ-i pótă fi de folosŭ Iosefei. Elŭ discutà cu baronulŭ, că ce e de făcutŭ şi în fine se înţelese cu elŭ, ca întréga afacere sĕ o aducă înaintea tribunalului civilŭ şi se dea ca motivŭ de divorţŭ antipatiă reciprocă. Firesce, că faţă de raporturile lorŭ confesionale, nu puteau spera ambele părţĭ, ca sĕ afle mângăere într'o nouĕ căsĕtoriă; dér Iosefei, deşi privia cu spaimă în viitorŭ, nu-i părea nicĭ o sórte prea grea faţă de purtarea brutală, ce o îndurase din partea lui Faldner, şi baronulŭ, deşi în unele momente se căia, căuta distractiune în afacerile sale şi mângăere în ideia, că nimenea nu a aflatŭ ruşinea sa, de a fi luatŭ în căsĕtoriă o cerşitóre de unŭ caracterŭ atâtŭ de dubiu.

35.

Câteva sĕptĕmânĭ după întêmplarea acésta, se preumbla Fröben în susŭ şi în josŭ pe podulŭ Rinului unde se retrase elŭ, pentru ca sĕ fiă în apropierea Iosefei. Elŭ se gândia la lanţulŭ ciudatŭ alŭ sorţei, gândia la modulŭ, cum ar puté sĕ fiă fericitŭ elŭ şi cu iubita femeă; de odată trecù o trăsură de călĕtoriă peste podŭ, a cărei construcţiune minunată atrase încă de departe atenţiunea tînĕrului. In curêndŭ ochii acestuia se pironiră asupra servitorului de pe capră; acéstă faţă brunetă şi veselă, care privea cu curiositate împrejurŭ, îi părea atâtŭ de cunoscută ca şi colorile deschise ale livrelei sale. Când trăsura, care pe podŭ se mişca numai în pasulŭ cailorŭ, se apropià, observà şi servitorulŭ pe tînĕrulŭ Fröben şi esclamà! „San Iago di Compostella! Aicĭ este!“ Elŭ smàncì feréstra, care îlŭ despărţia de interiorulŭ trăsurei, şi vorbì ceva încetŭ. Indată se deschise o feréstră din laturea trăsurei şi în ea apărù faţa binecunoscută a lui Don Pedro de Montanjo Ligez. Trăsura se opri, ér tînĕrulŭ alergà îndată lângă ea cu bucuriă, pentru ca sĕ deschidă uşa, şi bĕtrânulŭ se aruncà în braţele sale. „Unde e ea, unde ai pus'o pe fiica Laurei mele? Pe sfânta fecióră, e aicĭ? Spune-mĭ tinere! Unde e ea?

Tînĕrulŭ tăcù consternatŭ; elŭ conduse mai departe pe bĕtrânulŭ pe podŭ şi-i spuse, că ea se află nu departe de acéstă cetate, şi că mâne îlŭ va conduce la ea.

Spaniolului îi curgeau lacrămĭ de

de aurŭ împreună cu o diplomă. In urma prestaţiunilorŭ sale, tînĕrulŭ artistŭ a fostŭ apoi trimisŭ în acelaşŭ anŭ pe cheltuielile fondurilorŭ grăniţerescĭ române din Caransebeşŭ la Viena spre a se perfecţiona în arta sculpturii. Aci a absolvatŭ în patru anĭ şcóla superióră pentru industria de artă cu celŭ mai bunŭ succesŭ. După absolvarea studiilorŭ în Viena, la recomandarea Eminenţiei Sale d-lui metropolitŭ şi archiepiscopŭ Dr. Silvestru *Morariu Andrievicĭ* i-s'au predatŭ lucrările de sculptură şi curitoriă pentru bisericile gr. or. din Bucovina. Şi astfelŭ tînĕrulŭ sculptorŭ plinŭ de speranţe lucréză în tótă liniştea în atelierulŭ sĕu din reşedinţă. In insteresulŭ tuturorŭ Bucovinenilorŭ şi în specialŭ alŭ preoţimei e de doritŭ, ca acestŭ artistŭ sĕ fiă susţinutŭ pe séma Bucovinei prin comande câtŭ de multe.

***

Societatea de lectură „*Andrei Şaguna*“ învită la *şedinţa publică*, ce sĕ va ţiné Vinerĭ în 29 Noembvre st. v., în memoria Marelui Archipăstorŭ *Andreiu*, în sala cea mare a“ Seminarului Andreianŭ“. Inceputulŭ la 7 óre séra.

Programŭ: 1. „Cuvêntŭ ocasionalŭ“, rostitŭ de Nicolau Vătăşanŭ, clericŭ din cursulŭ alŭ III-lea. 2. „Rugăciune“, corŭ de bărbaţĭ de Milgrove. 3. „Scena II., actulŭ III., din Iuliu Cesarŭ“, tragediă de Shakespeare, tradusă de A. Stern, predată de Petru Iuga, clericŭ din cursulŭ alŭ III-lea, (Brut); Ioanŭ Georgia, clericŭ din cursulŭ alŭ II-lea, (Antoniu); şi Romulŭ Verzea, Aureliu Giura, Candinŭ Suciu, Ioanŭ Iosofŭ, cetăţenĭ. 4. „Curcanii“, anecdotă din rĕsboiu de Th. D. Speranţă, declamată de Aronŭ Flucuşŭ, clericŭ din cursulŭ alŭ III-lea. 5. „Nóptea“, cântecŭ poporalŭ franţuzescŭ, corŭ de bărbaţĭ.

***

Din Deşŭ suntemŭ rugaţĭ a aduce la cunoscinţa interesaţilorŭ, că firma institutului de creditŭ şi economii „*Someşiana*“ din Deşŭ s'a publicatŭ în Nr. 100 alŭ fóiei oficióse „Központi Értesitö“ din a. c.

***

Difterită. Pe câmpia Ungariei graséză în modŭ înfricoşatŭ difterita. Numai într'unŭ singurŭ oraşŭ, în Mezötur, ĕstŭ timpŭ i-au cădutŭ peste 500 de copii jertfă. Totŭ aşa graséză şi în alte oraşe. Guvernulŭ n'are de gândŭ sĕ iée vre-o dispoziţiune pentru stêrpirea acestei bóle contagióse?

***

Conferinţa internaţională de căi ferate, se va deschide Sâmbăta viitóre în Düsseldorf. La acéstă conferinţă se va stabili intinerariulŭ celŭ nou alŭ anului viitorŭ.

***

Nou archiepiscopŭ la Agram. Diarulŭ oficiosŭ alŭ guvernului croatŭ „Drau“, află din isvorŭ autorisatŭ, că archiepiscopulŭ de Seraievo, *Stadler*, va fi numitŭ în curêndŭ archiepiscopŭ la Agramŭ. Până acum se vorbise, că va fi numitŭ ca archiepiscopŭ la Agram, canoniculŭ Stefanŭ *Vuceticĭ*.

***

Camera francesă validită în şedinţa din 7 Decemvre alegerea deputatului socialistŭ *Lafargue*, căruia i-s'a recunoscutŭ calitatea de Francesŭ.

***

Unŭ atentatŭ remarcabilŭ. Din San-Sebastian din Spania, se telegraféză: Cancelistulŭ dela consulatulŭ francesŭ a descărcatŭ unŭ revolverŭ asupra consulului sĕu, rănindu-lŭ de mórte, apoi s'a împuşcatŭ şi elŭ.

Unŭ discursŭ curiosŭ.

Diarele străine aducŭ vestea, că la depunerea jurămêntului de către recruţii din garnisóna din Postdam, împĕratulŭ germanŭ Wilhelm alŭ II-lea ar fi disŭ tinerilorŭ soldaţĭ, că pe viitorŭ „vorŭ avé sĕ-şĭ încerce bravura mai vîrtosŭ înăuntru, decâtŭ în afară.“ Textulŭ acestui curiosŭ discursŭ i-lŭ publică acum fóia germană „Neisser Zeitung“. Elŭ este următorulŭ:

„Recruţĭ! Mĭ-aţĭ juratŭ credinţă înaintea şerbului lui Dumnedeu şi înaintea acestui altarŭ. Voi sunteţĭ încă pré tinerĭ, pentru ca sĕ înţelegeţĭ adevĕrata însemnătate a celorŭ ce aţĭ juratŭ; siliţi-vĕ dér de-ocamdată sĕ urmaţĭ prescrierilorŭ şi învĕţăturilorŭ, ce vi se vorŭ propune. Mĭ-aţĭ juratŭ credinţă; acésta, — bravĭ copii ai gardei mele — însemnéză: că sunteţĭ acum soldaţii mei, că v'aţĭ supusŭ mie cu trupŭ şi sufletŭ. Voi nu mai aveţĭ de adĭ înainte decâtŭ unŭ singurŭ duşmanŭ — duşmanulŭ meu! Din pricina agitărilorŭ socialiste de acum se póte întêmpla sĕ ve poruncescŭ — Dómne feresce — *sĕ puşcaţĭ pe propriele vóstre rudenii, pe fraţĭ, pe părinţĭ chiar.* Dér chiar şi atuncĭ voi trebue sĕ urmaţĭ fără murmurŭ poruncile mele.“

Discursulŭ acesta a făcutŭ mare sensaţiă pretutindenĭ, mai alesŭ între socialiştĭ. E însĕ fórte greu de credutŭ, că împĕratulŭ Wilhelm II sĕ fi rostitŭ vorbele de mai susŭ, tocmai aşa cum le comunică „Neisser Zeitung.“

Dela Cenadulŭ-ungurescŭ.

(Urmare.)

La restaurarea corparaţiunilorŭ bisericescĭ şcolarĭ şi fondaţionalĭ, întêmplată în a. c. cu partida sa compusă din ómenĭ sĕracĭ alegĕtorĭ şi nealegĕtorĭ, însuflândŭ în ei curagiu sĕ nu se lase la gazde avêndŭ de ajutorŭ pe judele şi juraţii pomeniţĭ şi pe servitorii comunei, —sĕrăcimea era şi volnicósă, că tocmai în acelŭ timpŭ sĕ începeau tulburările agrarie în comunele vecine Nadlacŭ şi Bătania, pe când classa avută tocmai din causa turburărilorŭ agrarie nu a prea luat parte la rĕstaurare, aşa T. Luţai îşĭ formà în comitetŭ o partidă bună, de epitropŭ primarŭ alegêndŭ pe celŭ mai beţivŭ omŭ din comună cu numele Stefanŭ Pantea, aşa dênsulŭ deveni alesŭ de notarŭ în comitetulŭ parochialŭ.

Activitatea dênsului ca notarŭ, cu partida sa din comitetŭ de 7 lunĭ a stat în aceea, ca sĕ destitue pe substitutulŭ învĕţătorŭ din postŭ, deşi purtarea şi activitatea i-a fostŭ esemplară, calumniândulŭ în totŭ chipul, ca aşa dênsulŭ sĕ fiă substituitŭ. A aţîţatŭ sĕrăcimea în contra gazdelorŭ şi a fruntaşilorŭ, a sĕmĕnatŭ ură în sĕrăcime şi în contra învĕţătorului Ambrosiu Coste calumniându-lŭ în comitetŭ şi în alte adunărĭ, că a mâncatŭ şi lotritŭ banii bisericei, şi numai sĕ ţină toţĭ cu dênsulŭ sĕ devină alesŭ şi de învĕţătorŭ, că le va arăta mişeliile dênsului şi ale mai multorŭ fruntaşĭ. Pentru aceste calumnii, judeţulŭ din Nadlacŭ la 10 Noemvre a. c. sub Nr. 1520 l'a pedepsitŭ pe Terenţiu Luţai la două dile arestŭ şi 20 fl. amendă în banĭ.

Terentie Luţiai a atrasŭ la sine classa sĕracă şi prin promisiunĭ, décă dênsul va fi ales de învĕţător, pusta de 100 jugĕre a bisericei o va împărţi între sĕrăcime.

După aceste premerse, vomŭ descrie însu-şĭ actulŭ de alegere şi aducerea verdictului o vomŭ lăsa judecăţii onoratului publicŭ cetitorŭ.

Fiindŭ sinodulŭ convocatŭ conform legei pe 15 (27) August, pentru alegerea de învĕţătorŭ, însărcinatulŭ cu conducerea alegerei, d-lŭ inspectorŭ cercualŭ de şcóle Teodorŭ Popoviciu, presentându-se la noi în diua de alegere la 8 óre şi aflândŭ în comună pe părintele asesorŭ consistorialŭ d-lŭ Ioanŭ Ciόra, carele s'a presentatŭ la noi în unele afacerĭ oficiale, l'a rugatŭ pe acesta sĕ conducă şi alegerea de învĕţătorŭ, fiindcă pe dênsulŭ l'au ameninţatŭ partisanii lui Terentie Luţai şi scie, că spiritele suntŭ agitate, decĭ nu voesce a se espune la neplăcerĭ; astfelŭ tóte acestea le-a predatŭ pe lângă actŭ oficiosŭ numitului asesorŭ, şi cu acestea s'a depărtatŭ.

Părintele asesorŭ, primindŭ tóte actele, a pusŭ la cale tóte cele ce arau de făcutŭ. La acestŭ postŭ învĕţătorescŭ au recursŭ cincĭ inşĭ, dintre carĭ numai doi, şi anume: Mihailŭ Olteanu şi substitutulŭ înv. Ioanŭ Lugoşianu au corespuns condiţiunilorŭ din concursŭ, şi numai aceştia au putută fi după lege şi dreptŭ candidaţĭ la numitulŭ postŭ; direcţiunea şcolară numai pe aceştĭ doi i-a primitŭ în candidaţiune; ér pe ceialalţĭ recurenţĭ anume: Dimitriu Bozianŭ, Paulŭ Boţico şi Terenţiu Luţai, despre carĭ şi însu-şĭ comitetulŭ perochialŭ a constatatŭ în unanimitate, că nu corĕspundŭ condiţiunilorŭ din concursŭ, nicĭ au cualificaţiunea recerută — comitetulŭ parochialŭ nu i'a admisŭ la candidare.

După candidare s'a începutŭ sânta Liturgiă, sub a cărei durată preotulŭ Ierosimŭ Luţai de mai multe-orĭ a eşitŭ din sânta biserică, merse la birtŭ, unde adăpà cu spirtuóse pe partisanii fiiului sĕu, şi instruindu-i, ce ţinută sĕ aibă în sinodŭ, Terenţiu Luţai îi învĕţà: orĭ ce va dice representantele inspectorului sĕ nu se lase de instrucţiunile, ce le-a datŭ, îndemnându-i, că după alegere cu forţa sĕ silescă pe d-lŭ asesorŭ a lŭ introduce în şcólă. Partisanii lui Terenţiu Luţai încuragiaţĭ prin duhulŭ spirtului protegiaţĭ de antistia comunală, la finea chiămărei Duhului Sântŭ întrară cu grămada în biserică, sĕ postară cu toţii în frontulŭ unde avea a se aşeda biroulŭ.

In sinodulŭ electoralŭ, representantulŭ d-lui inspectorŭ cercualŭ, părintele asesorŭ consistorialŭ Ioanŭ Ciόra, a espusŭ starea lucrului şi a presentatŭ spre alegere pe cei doi candidaţĭ, neesceptionaţĭ din nicĭ o parte, ceea ce a fostŭ spre îndestulirea părţii celei mai sănĕtóse a comunei întregĭ: acésta însĕ nu i-a convenitŭ părintelui Ierosimŭ Luţai, carele era şi este inderesatŭ de fiiulŭ sĕu Terenţiu Luţai, de aceea propuse, ca sinodulŭ sĕ-lŭ candideze. Partisanii sĕi, postaţĭ în faţa biroului, aprobară propunerea cu sbierăturĭ nesfêrşite, între cei ce au sbieratŭ mai tare a escelatŭ preotulŭ Ierosimŭ Luţai, dândŭ din picióre şi gesticulândŭ cu mânile, pretindêndŭ candidarea fiului sĕu şi votarea nominală. Neconvenindŭ cu simţulŭ religiosŭ alŭ multorŭ credincioşĭ de bine purtarea desnumitului preotŭ şi a partisanilorŭ sĕi, inspiraţĭ de puterea spirtului, — se depărtară din biserică înainte de constituirea biroului şi nu mai luară parte la actulŭ alegerei.

Constituindu-se biroulŭ, preşedintele electoralŭ a anunţatŭ votarea nominală pentru cei doi candidaţĭ neesceptionaţĭ, declarândŭ: că voturile, ce se vorŭ da pentru Terenţiu Luţai, carele nefiindŭ candidatulŭ comitetului, la finea actului de alegere le va dechiara de nule.

Resultatulŭ votărei nominale a fostŭ acesta: pentru Ioanŭ Lugoşianu au votatŭ 52, pentru Mihailŭ Olteanŭ au votatŭ 2 şi Pentru Terenţiu Luţai 98.

Resultatulŭ alegerei s'a publicatŭ înăintea bisericei: s'a declaratŭ de învĕţătorŭ alesŭ Ioanŭ Lugoşianu cu maioritate de 50 voturĭ faţă de Mihailŭ Olteanŭ, carele a întrunitŭ numai 2 voturĭ date lui Terenţiu Luţai le-a declaratŭ de nule.

(Va urma.)

Dare de sémă,

despre banii incurşĭ la petrecerea cu producţiune de cântărĭ şi declamărĭ, a corpului didacticŭ şi a elevelorŭ şi elevilorŭ dela şcóla grăniţerescă din Voila, apoi producţiune teatrală şi jocŭ a Societăţii de diletanţĭ „Progresulŭ“ dată în 1 Noemvre a. c. în comuna Voila, cu ocasia adunărei generale a despărţĕmêntului III alŭ Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ.

Venite 40 fl. 90 cr.; spese 29 fl. 80 cr. Rĕmâne venitŭ curatŭ 11 fl. 10 cr., destinaţĭ în favorulŭ despărţĕmêntului.

Suprasolvirĭ dela: Basiliu Raţŭ, vicarŭ 50 cr., Herman Kraus 80 cr. Ermen Frigyes 10 cr., Basiliu Stanciu, c. şi r. căpitanŭ în pens. 50 cr., Ioanŭ Cotuna, sergentŭ 10 cr., Kosbacher 30 cr., d-na Aneta de Stoica 50 cr. şi Ioanŭ Aronŭ 10 cr.

Făgăraşŭ, 6 Decemvre 1891.

Basiliu Raţiu, preşed. **Nicolae Cosgaria,** cassarŭ.

DIVERSE.

Populaţia Parisului. Resultatulŭ numerotărei făcute în anulŭ acesta se cunósce însfîrşitŭ complectŭ pentru Paris şi departamentulŭ Seinei. După acéstă numerotare, populaţia Parisului a crescutŭ în 5 anĭ dela 2,344 mii 550 la 2,447,967 ér a întregului departamentŭ alŭ Seinei dela 2,961,088 la 3,141,565 suflete. De însemnatŭ este, că cartierulŭ celŭ mai desŭ populatŭ din Paris, acela alŭ Halelorŭ celorŭ marĭ, dela 1881 a datŭ mereu îndĕrĕtŭ. Esplicaţia acestui faptŭ este, că o mulţime de strade vechĭ strâmbe şi cu locuinţe ieftine au fostŭ desfiinţate şi înlocuite cu clădirĭ marĭ, dér mai scumpe. De altelŭ unŭ felŭ de reslăţire spre marginĭ se simte peste totŭ în Parisŭ. Sporulŭ dela 1872 încóce este pentru cele dece arondismente interne numai de 12 la sută, pentru cele dece esteriόre 51 la sută în arondismentulŭ scecantŭ 79 la sută, ér în arondismentulŭ Saint-Denis 95 la sută.

---

bucuriă: „O, câtŭ îţĭ mulţămescŭ pentru scirile, ce mi-le-ai datŭ!“ dise elŭ. „Indată, ce am căpătatŭ concediu, m'am pusŭ cu Diego în trăsură şi am călĕtoritŭ din W. în fiă-care di şése milurĭ, căcĭ mai multŭ nu puteamŭ suporta. Şi trăesce ea fericită? Sémĕnă cu mama ei şi ce povestesce ea despre Laura Tortosi?“

Fröben promise, că-i va rĕspunde la tóte întrebările aceste, îndată ce vorŭ ajunge în odaia sa. După ce Spaniolulŭ se odihnise puţinŭ şi-şĭ luase alte haine, poruncì sĕ aducă vinŭ de Xeres, Diego, turnà în pahare, ca şi odinióră, le oferì ţigărĭ, şi pe când Don Pedro şedea fórte comodŭ, îşĭ începù tînĕrulŭ istorisirea sa. Spaniolulŭ îlŭ asculta cu unŭ interesŭ progressivŭ; în năcazulŭ celŭ mare alŭ lui Diego, nu atinse ţigările de locŭ, ceea ce nu se întêmplase în 20 de anĭ de dile şi când tînĕrulŭ ajunse la scena revoltătóre între Faldner şi nenorocita femeiă, nu se mai putù reţiné; sângele sĕu sudicŭ se înferbêntà, îşĭ apăsà pălăria pe ochĭ, înfăşurà braţulŭ sĕu stângŭ în manta şi strigà cu ochĭ fulgerătorĭ: „Adu-mĭ sabia mea cea lungă, Diego; îlŭ voiu ucide îndată, pe onórea mea de creştinŭ adevĕratŭ şi gentilonŭ spaniolŭ; îlŭ voiu străpunge, chiar décă va avé pe peptŭ unŭ crucifixŭ, îlŭ voiu ucide fără absoluţiune şi fără nicĭ unŭ sacramentŭ îlŭ voiu trimite în iadŭ; aşa voiu face. Adu-mĭ sabia, Diego!“

Dér Fröben 'lŭ atrase lângă sine pe bĕtrânulŭ, ce tremura de mâniă şi de prea mare încordare; elŭ cercà sĕ-lŭ facă sĕ înţelégă, că aceste tóte nu suntŭ de lipsă, căci Iosefa e deja eliberată de sub puterea brutalului bărbatŭ şi că trăesce despărţită de acesta. Şi pentru ca sĕ'lŭ îmblândéscă, aduse tabloulŭ acela şi'lŭ desfăşură înaintea privirilorŭ uimite ale lui Don Pedro. Incântatŭ îlŭ privea Don Pedro. „Da, ea este“, esclamà elŭ, uitândŭ pe celelalte, „sĕrmana şi nefericita mea Laura!“ Şi plângêndŭ îmbrăţişà pe tînĕrulŭ, îlŭ numì iubitulŭ sĕu fiu şi i mulţămì cu vocea înecată de lacrămĭ, pentru tóte câte făcuse pentru nefericita mamă şi pentru sĕrmana ei fiică.

(Finea va urma.)

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Cursulu pieței Brașovŭ

din 8 Decemvre st. n. 1891.

		Cump.		Vênd.
Bancnote românescĭ		9.26		9.30
Argintŭ românescŭ	„	9 20	„	9.31
Napoleon-d'orĭ	„	9.29	„	9.34
Lire turcescĭ	„	10.60	„	10.65
Imperialĭ	„	9.58	„	9.63
Galbinĭ	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%		101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	111.½	„	112 ½
Mărcĭ germane	„	57.50	„	57.90

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 7 Decemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	104 05
Renta de hârtiă 5%	101 —
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.—
dto argintŭ	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	111 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	90.20
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	136.25
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	129.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Renta de hârtiă austriacă	91.85
Renta de argintŭ austriacă	91.50
Renta de aurŭ austriacă	108.30
Losurĭ din 1860	136.25
Acțiunile băncei austro-ungare	1003.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	317.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	275.10
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.61
Napoleon-d'orĭ	9.35½
Mărcĭ 100 împ. germane	57.97½
Londra 10 Livres sterlinge	118.—

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiue insĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonézá din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurtŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei", precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriș	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕșel	8.14		6.39	5.47
Clușiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8 20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriș	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vințul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiușŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blașiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copșa mică	1.51		2.48	9.48
	2.12		3.03	9.50
Mediașŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabetopole	3.04		4.07	10.28
Sighișóra	3 46		4.49	11.04
Hașfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apața	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17	Tren de persóne	9.18	1.35
Brașovŭ	8.—		10.05	2.09
		11.—		2.19
Timișŭ		2.41		3.01
Predealŭ		3.26		3.31
Bucurescĭ		9.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timișŭ	1.42		5.57	
Brașovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apața	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Hașfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighișóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediașŭ	6.42	10.31		12.37
Copșa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blașiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiușŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vințul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirișŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Clușiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădășelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireșŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12,09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagu-Budatelicŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	1.16
Țagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7.21

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5.46
Glogovațŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulișŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborșinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăștia	10.16		10.50
Șibotŭ	10.36		11.16
Vinț. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiușŭ	11.53		12.38

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Teiușŭ	3.09		1.39
Alba-Iulia	3.50		2.19
Vinț. de josŭ	4.09		2.36
Șibotŭ	4.52		3.03
Orăștia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4.17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborșinŭ	8.03		6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulișŭ	9.58	6.01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovațŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroșenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Hațegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Banița	9.21	3.19	8.04
Petroșenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	6.—	10.50	6.20
Banița	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Hațegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timișóra	8.42	2.04	8.57

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirișŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirișŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8.15	3.15
Sighișóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa mică	3.—	10.47	7.10
Șeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneș	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copșa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8.02	4.58	10 43
Loamneș	8.30	5.25	11.09
Șeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copșa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oșorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoș	3.34	9.11	3.27
Oșorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oșorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oșorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoș	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3 —	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zêrnescĭ

Brașov	5.45	2.58
Zêrnescĭ	7.26	4.39

Zêrnescĭ—Brașov

Zêrnescĭ	8.—	5.20
Brașov	9.24	6.44

Brașov—S.-Georgiu

Brașovŭ	8.30	3.10
Uzonŭ	9.43	5.23
S .Georgiu	10.23	5.03

S.-Georgiu—Brasov.

S.-Georgiu	6.32	5.17
Uzonŭ	7.00	5.45
Brașovŭ	8.08	6 53

Nota: Nume încuriadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.